

Strašení ve Strašicích skončilo, diskuse pokračuje

I. Úvod

Zdalo by se, že po oznámení rokycanské policie o tom, že všechny tak zvané záhadné jevy, které se vyskytovaly od září 2009 v rodinném domku manželů Mračkových ve Strašicích, dělal člověk, který se k tomu i přiznal, není v případě strašického strašení o čem diskutovat. Zapalovat plamenem plastové zásuvky pro připojení elektrických spotřebičů, vyhazovat jističe zkratem na zásuvkách, rozbít akvárium a skleněná dvířka skřínky a zapálit obrázek namalovaný na papíru není jistě tak obtížné, aby to nezvládla i nezletilá osoba, stejně tak jako další v domku popisované jevy. Zpráva ČTK ze 14. dubna 2010, s textem podepsaným mluvčím Skupiny ČEZ – západní Čechy panem Ing. Martinem Sobotkou, však tento výsledek několikaměsíčního šetření policie odmítá, aniž se o jeho existenci a důvodu nesouhlasu vůbec zmiňuje. Zpráva ČEZ tvrdí, že šlo o „*nešťastnou souhru náhod. V místě výstavby koridoru (poznámka: jde o rychlíkovou trať u Rokycan) se nachází vodovodní rozvody, které se další náhodou staly zároveň vlnovodem.*“ Zdrojem „rušivé energie“, která se těmito bezděčnými vlnovody dostala až do domku Mračkových, mohlo být – jak je ve zprávě ČEZ zveřejněné ČTK doslova uvedeno – „*jiskření v motorech starších typů lokomotiv*“. (Celý text zprávy ČEZ vydané ČTK je připojen za konec našeho textu). Zmiňovaný koridor je asi 12 kilometrů vzdálený od domku Mračkových ve Strašicích.

Zpráva vyjadřuje oficiální stanovisko zástupce organizace starající se o provoz energetické sítě v západočeském regionu, tedy osoby, důkladně seznámené i se situací v inkriminovaném domku. Uvádí i stanovisko zaměstnance prestižní vysoké školy - Českého vysokého učení technického - Ing. Ivana Cimbolince - které sice není stanoviskem této vysoké školy samotné, ale veřejnost ho rozhodně tak interpretovala. Odmítnutí výsledku šetření policie, v kterém se mimo jiné konstatuje, že osoba, jejímž dílem byly pozorované neobvyklé úkazy, se k této činnosti přiznala, je zřejmé z celého obsahu zprávy pana Sobotky, a explicitně z vět „*Pátrání po příčině mimořádných událostí v domku ve Strašicích tak ve zpětném pohledu vypadá jako klasická detektivka. S jediným rozdílem, neexistuje pachatel.*“

Takže strašení skončilo, ale jeho příčinu neodhalila rokycanská policie, nýbrž pan inženýr Cimbolinec? A několik měsíců v domku strašila náhodná shoda několika technických anomálií či náhod, která měla za následek hoření vík zásuvek v rodinném domku, jak tvrdí zpráva skupiny ČEZ Ing. Martina Sobotky? Má tedy veřejnost, které je zpráva ČTK určena, dát přednost naposled publikovanému názoru, prezentovanému zástupcem firmy ČEZ, před závěrem státního orgánu, který otázku příčin mimořádných jevů v domku vyšetřoval? Je jistě mnoho těch, kteří raději než oficiálně oznámený výsledek šetření policie přijmou zprávu ČEZ, která nikoho neobviňuje a z které vyplývá, že nikdo za nic nemůže.

Pravda je ale na přání člověka nezávislá. Jednoduchý rozbor tvrzení obsažených ve zprávě ČEZ ukáže, že jsou založeny na naivních omylech. A nejen to. Jak ukazujeme dále, rozbor jevů, které obyvatele domku i celé republiky řadu měsíců zneklidňovaly, vede k jednoznačnému závěru, že naprostá většina z nich vůbec s elektřinou nesouvisela. Zpětný pohled na to, co se v domku skutečně dělo, je ovšem k tomuto rozboru nezbytný.

II. Pozorování

Je pozoruhodné, že patrně nejvíce informací umožňujících vysvětlení toho, co se v domku skutečně dělo, obsahuje pozorování, které (podle zprávy na webu TÝDEN.cz) podal pan Zajíček, majitel firmy, která před jedenácti lety dělala v domku elektrickou instalaci. Na místě byl poprvé 28. září, tedy den poté, co se v domku začaly objevovat neobvyklé jevy. Citujeme: „*Několikrát jsem viděl, jak plamenem hoří zásuvka v domě, který byl odpojený od elektřiny. S ničím podobným jsem se během své čtyřicetileté praxe nesetkal. Zajímavé je, že když se včas*

uhasila, mechanika uvnitř nebyla poškozená," přibližuje své postřehy. Zároveň vyloučil, že by zásuvky někdo zapaloval. "Hořelo tam i v momentě, kdy jsme s majitelem stáli na zahradě u domu a vevnitř nikdo nebyl".

Pan Zajíček sice odmítá vysvětlení, že zásuvky zapaluje člověk, neuvědomuje si ale, že jeho tvrzení „v domě nikdo nebyl“ nemusí odpovídat skutečnosti. Jeho konstatování, že „*mechanika uvnitř nebyla poškozená*“, je ale nezpochybnitelné a jednoznačně vylučuje, že by zapalování zásuvek bylo způsobeno elektrickou energií, tj. elektrickým proudem s jakoukoli frekvencí a pod jakýmkoli napětím, přivedeným po vodičích ve zdi k „mechanice“ zásuvky. Skutečnost, že pod ohořelými víky zásuvek byly dráty i kovová mechanika neporušené, se později ve všech případech potvrdila. Těch případů nebylo málo, když podle tvrzení obyvatel domku v některých dnech hořely zásuvky i šedesátkrát. Ke cti pana Zajíčka je třeba zdůraznit, že v jeho popisu hoření zásuvek se nevyskytuje slovo výboj, kterým se později zahoření zásuvek zásadně označovalo.

Podle známé zkušenosti s výpověďmi očitých svědků je ovšem problém v tom, zda skutečně popisují to, co viděli, a nikoli to, co **myslí, že viděli**. Pokud jde o hořící zásuvky, bylo by ale podle našeho názoru možné zaváhat jen o důvěryhodnosti jediného pozorování: dva montéři, kteří byli uvnitř domku právě v době, kdy se „záhadné jevy“ vyskytovaly, údajně viděli, jak zásuvka, na které předtím nebyly žádné stopy po nějakém zásahu, před jejich očima náhle z ničeho nic vzplanula. Ve všech ostatních případech viděly různé osoby zásuvky už ve stavu, kdy hořely, doutnaly nebo už nehořely, ale byly ohořelé nebo očouzené. Existence či neexistence vzplanutí zásuvky bez viditelného zásahu není však pro vysvětlení příčin pozorovaných jevů podstatná: jestliže by skutečně v některých případech začaly samy hořet netknuté zásuvky, bylo by to možné vysvětlit použitím samozápalné směsi – návody jsou volně k dispozici na Internetu a potřebné chemikálie jsou snadno dostupné. Je však třeba si uvědomit, že atmosféra v domku byla v důsledku barvitého líčení „domu hrůzy“ v televizi, v tisku a na Internetu mírně řečeno tísnivá. Návštěvníci čekali v každém okamžiku nějaký nečekaný úkaz a jejich smysl pro přesnost pozorování tím mohl být silně ovlivněn. Starosta obce pan Jiří Hahner svůj pocit vyjádřil větou, že si v domku připadal jako v mikrovlnce. I když sám v mikrovlnce jistě nikdy nebyl a neměl tedy možnost objektivního srovnání, vysoký stupeň nepohody tím určitě popsal výstižně. Jiný případ pochybnosti o přesném popisu jevu je tvrzení, že jeden z elektrikářů viděl v koupelně domu modrý výboj dlouhý půl metru. V tomto případě šlo ale spíše o nesprávnou interpretaci skutečně pozorovaného jevu.

Po několika stručných a věcných popisech bez spekulací o příčině, jehož příkladem je popisování jevů panem Zajíčkem, s postupem času následoval v novinách, na Internetu a v televizi stále rostoucí chaos otázek kladených nejružnějším lidem a ještě větší chaos odpovědí, často velmi nekvalifikovaných, byť jejich (většinou nejmenovaní) autoři byli zpravidla nazýváni vědci. Odpovědi byly někdy ořesné, což ovšem většina čtenářů nemohla snadno poznat. Například nejmenovaný chemik uvedl: „*za záhadou stojí elektrina nebo magnetické pole. Akorát netuším, odkud se ta elektrina bere.*“ Dodal ale, že „*před čtrnácti dny se v médiích objevila zpráva, že se Slunce opět probouzí, což by mohlo mít za následek vytvoření elektrického pole*“. Příkladů podobných naprosto nepodložených ba nesmyslných spekulací přisuzovaných různým vědcům by bylo možné v „médiích“ napočítat stovky. V rozpoutané informační kakofonii pak úplně zaniklo, že sortiment jevů, které se v domku skutečně vyskytovaly, byl velmi malý a jejich vysvětlení jednoduché.

III. Chybné interpretace popsaných pozorování

S výjimkou vznícení nedotčené zásuvky před očima dvou osob, které by vyžadovalo použití samozápalné směsi, nevidíme žádný důvod pochybovat o správnosti popisu ostatních jevů. Shodují se v něm všichni, kteří se do domku dostali, a informace od těchto svědků získané lze pokládat za spolehlivé. Avšak to, jak pozorovatelé jevy nazvali a **interpretovali**, bylo u většiny popisovaných jevů nesprávné:

1. Krátce po prvním výskytu mimořádných jevů v domku se hoření plastových vík zásuvek pro připojování elektrických spotřebičů začalo spojovat s elektrickými **výboji**. V souvislosti s elektrickými jevy je ovšem slovem výboj jednoznačně míněn kanál elektrického proudu procházejícího ionizovaným (elektricky vodivým a zpravidla svítícím) vzduchem. Ve skutečnosti to, co osoby v domku pozorovaly, **nebyl ani v jediném případě elektrický výboj**. U zásuvek šlo o plameny nebo plamínky, udržované chemickou reakcí slučování atmosférického kyslíku s materiálem plastu. Dokazuje to již zmíněná a mnohokrát ověřená skutečnost, že kovové součásti pod víkem zásuvek ani vodiče za víkem k nim vedoucí a jejich izolace nebyly očazeny nebo jinak poznamenány vysokou teplotou, pokud hoření bylo včas uhašeno. Je třeba si všimnout již dříve uvedené poznámky pana Zajíčka, že viděl, jak *plamenem* hoří zásuvka v domě, který byl odpojený od elektřiny. Představa pana Ing. Cimbolince (kterou na náš dotaz potvrdil i v e-mailové odpovědi), totiž že kolík zásuvky z nějakého důvodu neměl kontakt s uzemněním, dostalo se na něj od vzdáleného zdroje velmi vysoké napětí a mezi kolíkem a zdí se vytvořil elektrický výboj dlouhý přes deset centimetrů, je zcela nereálná. Hypotetické velmi vysoké napětí (iniciace tak dlouhého výboje vyžaduje potenciální rozdíl mezi vodiči větší než sto tisíc voltů) by se dříve probilo na nejbližší uzemněný vodič ještě ve zdi za zásuvkou a nikoli vně zásuvky a ještě k tomu na špatně vodivou zeď. Argument, že údajný výboj mezi kolíkem a zdí bylo možné ovlivnit foukáním, uvedený panem Ing. Cimbolincem na podporu tvrzení, že šlo o elektrický výboj, ve skutečnosti svědčí naopak o tom, že šlo o obyčejný poměrně slabý plamen vytvářený chemickým hořením. Všechna pozorování i stav rozebraných zásuvek s neporušenými přívody i kovovými vnitřky tedy nepochybně dokazují, že **hoření vík zásuvek nesouviselo s elektrickými výboji ani s jinými elektrickými jevy**.

2. Půl metru dlouhý modrý výboj oblouk v koupelně, pozorovaný údajně mezi baterií umyvadla a potrubím boileru, rovněž nebyl elektrický výboj. (Termín oblouk se v elektrotechnice používá pro elektrický výboj, v kterém se ionizace prostředí udržuje vysokou teplotou plazmatu výbojového kanálu.) Výboj s takovou délkou by k iniciaci a k udržení po dobu alespoň několika sekund potřeboval extrémně vysoké napětí a procházel by jím silný elektrický proud s devastujícími účinky na okolí. (Citujeme pana Zajíčka podle článku na webu Novinky z 5. listopadu 2009: „Můj předák byl u toho, když mezi baterií od umyvadla a potrubím boileru v koupelně vznikl půlmetrový modrý oblouk, ...“. Je zřejmé, že nešlo o oblouk, ale o plamen. Plameny se v domku podle popisu očitých svědků v oné době vyskytovaly často, údajně hořel kromě „mokrého ručníku“ také papírový obrázek a kapesník v ruce Jirky Mračka mladšího. Rozměry a barva plamene záleží, jak je dobře známé, na množství a druhu hořící látky.

3. Plamen šlehající z ručníku, který byl opakovaně předváděn na obrazovce TV NOVA na začátku zpráv o strašidelném domku, také neměl nic společného s elektrickým výbojem. Ze záběru TV NOVA to bylo dobře patrné. Formulace „hořel mokrý ručník“ vede k podezření, že ručník byl namočen do nějaké hořlavé kapaliny, protože voda plameny spíš hasí.

Úvahu o výbojích můžeme tedy uzavřít konstatováním, že v domku vůbec nebyly. Všechno to, co pozorovatelé označovali jako výboje a spojovali s elektrickými jevy, byly plameny udržované chemickou reakcí – ať už šlo o hoření ručníku, plastových vík zásuvek či jiného hořlavého předmětu nebo kapaliny. Pokus, který je snadné udělat přidržením plamene cigaretového zapalovače zhruba na dvacet sekund těsně u víka zásuvky, ukáže jednoznačně, že po zhasnutí plamene zapalovače plast hoří již samostatně dál a plamen je možné zhasit nebo naopak podpořit foukáním. (Při reprodukování pokusu je třeba počítat s tím, že plast, z něhož je víko použité zásuvky vyrobeno, může být i z méně hořlavého materiálu než tomu bylo u zásuvek v domku.)

IV. Jiné v domku pozorované jevy

4. Praskaly žárovky, obyčejné i úsporné. Vláknem obyčejné žárovky se může přepálit, což se nejčastěji stává při zapnutí vypínače svítidla nebo při přepětí v síti. V daném případě bylo však slovo prasknutí zřejmě použito pro označení mechanického rozbití skla žárovky. Pád žárovky z lustru na podlahu a roztříštění její baňky nebo jiný způsob mechanického rozbití nemá s elektřinou nic společného.

5. Rozbití skleněného akvária, které bylo rovněž uváděno v seznamu záhadných jevů, samozřejmě také nemá nic společného s elektrickými jevy.

6. Přepálení policejní pásky, kterou policie obehnila domek rodiny Mračků, má rozhodně na svědomí plamen – nejspíš plamen cigaretového zapalovače – a s elektrickými jevy rovněž nesouvisí.

7. Bez zřejmých důvodů vypadávaly jističe, často vypadl současně jistič pro okruh i jistič pro celý domek. Vypadávání jističe není ovšem nic záhadného. Může k němu dojít při přetížení nebo při zkratu. Zkrat v zásuvce vyhodí zpravidla oba jističe (jistič okruhu i jistič celého bytu), při mírném přetížení naopak jistič většinou nevypadne hned, ale až poté, co se přehřeje. Vyhodit jistič úmyslně zkratem v kterékoli zásuvce domu je snadné. Proud v takovém případě trvá jen setiny sekundy a přístroj měřící v té době průměrnou hodnotu odebíraného proudu nemusí proudový impuls vůbec zaznamenat. Je-li dům odpojen od přívodu elektřiny, je možné „vyhodit“ jistič shozením jeho páčky rukou.

Z pozorovaných „záhadných“ či „mimořádných“ jevů mohlo souviset s poruchami elektrického rozvodu nebo s přepětím v síti jen vypadávání jističe a také poškození elektronických přístrojů, o kterém byly v některých zprávách nejasné zmínky. Zvýšení napětí v energetické síti následkem závady vně elektrického okruhu uživatele není sice časté, ale občas se vyskytne a poškodí nebo zcela zničí zapnutý elektrický spotřebič. Shodou okolností k takové události došlo před dvěma roky právě ve Strašicích, kdy následkem závady na lokálním transformátoru vniklo do domácností skupiny domů napětí několikanásobně vyšší, než je předepsaných 230 voltů. Došlo k zničení nebo poškození elektroniky i jiných elektrických spotřebičů, které ČEZ postiženým nahradil. Je pravděpodobné, že tato zkušenost velmi přispěla k tomu, že hlášené jevy v domě Mračkových pokládali obyvatelé Strašic i místní technici za následky podobného selhání nějakého zařízení v elektrické rozvodné síti. Takové jevy jsou známé, ovšem představa, že se třeba šedesátkrát za den opakují a šedesátkrát za sebou zapálí víka zásuvek, je samozřejmě nerealná.

Vyloučíme-li tedy vypadávání jističů, z nichž některé skutečně mohlo být způsobeno závadou mimo domek, žádné z ostatních jevů, které obyvatelé domku a přivolaní odborníci na elektrické jevy spojovali s chybami v elektrické instalaci nebo se závadami na rozvodu elektrického proudu v domku nebo mimo domek (například s bludnými proudy), **s elektřinou vůbec nesouvisely.** Ostatně už po prvních neobvyklých jevech v domku, kterými bylo vypadávání jističů, „praskání“ žárovek a „výboje“ na víkách zásuvek, provedla firma pana Zajíčka revizi celé elektrické instalace domku a (patrně po drobných opravách a výměně opotřebovaných jističů za nové) označila ji za nezávadnou. „Mimořádné jevy“, počítaje v to vypadávání jističů a hoření vík zásuvek, se tedy pozorovaly i po revizi elektrického rozvodu v domku.

Za této situace, kdy již mělo být kterémukoli elektrotechnikovi jasné, že naprostá většina „mimořádných“ jevů v domku vůbec nesouvisí s elektřinou, přikročil pracovník ČEZu pan Ing. Sobotka k uskutečňování nebo k vyžadování nákladných opatření (například „nadstandardního“ uzemnění domku a s tím souvisejících zemních prací, odstranění předpokládaných závad na rozvodu elektrického proudu v blízké vodárně, opakovaná nákladná měření). Dvě staré vodovodní roury, které byly objeveny při bagrování v blízkosti domku, upadly v podezření, že tvoří elektrický vlnovod a přivádějí do domku „rušivou

energii“ z blízké vodárny (podezření na vodárnu bylo později nahrazeno podezřením na poněkud vzdálenější lokomotivu v Rokycanech). Prováděla se zbytečná měření vysokofrekvenčního pole, které podle tvrzení některých odborníků či vědců mohlo být příčinou „výbojů“ na víkách zásuvek. Měření akreditovanou laboratoří zjistilo velmi nízkou úroveň vysokofrekvenčního pole v domku i v jeho okolí a podle očekávání takovou možnost vyloučilo.

Výše uvedené poznatky ukazují, že příčiny tak zvaných záhadných jevů v domku rodiny Mračkových nelze hledat ve vodovodních rourách, které se staly zároveň vlnovodem a vzácnou shodou řady zřídka se vyskytujících okolností přivedly „rušivou energii“ z opravovaného drážního koridoru v Rokycanech až do rozvodu elektrického proudu v domku rodiny Mračkových. A že tato rušivá energie pak vytvářela na víkách zásuvek výboje a víka zapalovala. (Viz zprávu Západočeské skupiny ČEZ na konci článku.) Žádný z „mimořádných“ či „záhadných“ jevů pozorovaných v domku rodiny Mračkových totiž ke svému vzniku rušivou elektrickou energií nepotřeboval. Na zásuvkách hořely obyčejné plameny a nikoli elektrické výboje. Neporušenost vodičů a kovového mechanismu pod víkem vylučuje, že víko bylo zapalováno zevnitř, tj. ze strany vodičů přivedených k zásuvce.

V. Závěr

Dvě oficiální zprávy rokycanské policie předané České tiskové kanceláři zůstávají tedy jediným konzistentním a nekontroverzním vysvětlením „strašického strašení“. Odložení případného stíhání – tj. nezletilost pachatele a škoda nepřekračující podle vyjádření obyvatel domku pět tisíc korun – vyplývalo ze zákona.

Náklady, které byly způsobeny chybným výkladem příčin „mimořádných jevů“ v domku a spočívaly ve zbytečných pracích prováděných v okolí domku, byly určitě větší než pět tisíc korun, nikdo však zatím nepřistoupil k žalobě o náhradu vzniklých výdajů nebo k oznámení podezření z trestného činu. Pokud k tomu ještě nedojde, je možné případ strašického strašení pokládat nejen za vysvětlený a uzavřený nálezem rokycanské policie, ale za ukončený i z hlediska možných sporů o náhradu škody.

VI. Dodatek – některé zajímavosti i poučení z vývoje strašického strašení.

Záhadnost pozorovaných jevů zmizela, jakmile se zjistilo, že jejich původcem je člověk. Odpor proti takovému vysvětlení je ovšem v těchto případech značný, je-li původcem nezletilá osoba. Je třeba zdůraznit, že počínání takto odhalené mladistvé osoby nelze nazvat podvodem, jak se to občas objevovalo na strašickém webu i v některých novinách. Motiv jejího jednání není zisk jako při podvodu. Je to zpravidla reakce na nějaký zážitek, který se dané osoby dotkl, na neúspěch nebo na ponížení, o kterém ten, kdo je způsobil, nemusí vůbec vědět. Nechat mladého člověka, který se ještě oficiálně počítá mezi děti, v přesvědčení, že se na jeho činnost nepřišlo, by však bylo to nejhorší, co by v tomto případě nastat.

Ve strašickém případě přispěla k vyhocení situace a k odmítání závěru policie i neobvykle rozsáhlá medializace. Přiznání, že šlo o velmi primitivní způsob klamání televizní reportérky, odborníků z elektrotechniky, čtenářů a diváků lze těžko očekávat od organizátora televizního pořadu. Tím méně příjemné je zjištění, že osoba, označovaná po dlouhou dobu bez uvedení jména jednou jako odborník z ČVUT, jindy jako vědec z ČVUT a podobně, si plete s elektrickým výbojem obyčejný plamen udržovaný uvolňováním chemické energie při slučování hořící látky s kyslíkem a vymýšlí krkolomné spekulace o tom, jak se elektrická energie dostala z kolejí elektrifikované trati po starých vodovodních rourách do domku více než deset kilometrů vzdáleného a zapalovala tam z předních stran víka zásuvek.

Známé pořekadlo „Přání otcem myšlenky“ se zvláště názorně projevilo po uveřejnění zprávy ČTK o tiskové konferenci v Plzni, kde mluvčí západní skupiny ČEZ Ing. Martin Sobotka spokojeně přijal a nekriticky reprodukoval vysvětlení „výbojů“ jiskřením lokomotivy, ačkoli

byl seznámen s oběma závěry rokycanské policie a dobře znal i situaci v inkriminovaném domku. O tom, že obsah předvedené oficiální Zprávy západní skupiny ČEZ je zcela ve sporu s oběma dříve publikovanými výsledky šetření rokycanské policie, není v textu předaném panem Ing. Sobotkou České tiskové kanceláři k opublikování ani zmínka.

Ti, kteří se nechtěli smířit s výsledkem policejního vyšetřování, uvítali, když asi za tři hodiny po prvním oznámení přiznání mladistvé osoby k páčání „záhadných jevů“ prohlásilo několik osob shromážděných před televizní kamerou u domku Mračkových, že chlapec se přiznal jen k několika málo činům, jako bylo rozbití akvária a zapálení ručníku. Strůjcem ostatních podle nejmenovaných odborníků být nemohl. Tuto thesi jsme slyšeli opakovat velmi často a také po druhé zprávě policie z 15. března 2010, v které bylo uvedeno jednoznačně, že *všechny* „záhadné“ jevy pozorované v domku byly dílem člověka. Odkud obhájci pachatele zjistili, k čemu se přiznal a k čemu nikoli, nebylo nikde řečeno. Od policie určitě ne, když celý případ i s odůvodněním odložila. A které to byly jevy v domku, které mladistvá osoba dělat nemohla, nikdo z oněch bezejmenných odborníků neřekl. Zapalování vík zásuvek rozhodně není obtížnější než zapálení mokrého ručníku, vyhazování jističů nebo rozbíjení žárovek je ještě snazší. Nic dalšího se nepozorovalo.

Vzhledem k tomu, že elektrické výboje se u neobvyklých jevů v domku rodiny Mračkových neuplatnily, je bezpředmětné studovat představu pana Ing. Cimbolince o tom, jak se mohla z železničního koridoru dostat do domku rodiny Mračkových „rušivá energie“ a zapalovat tam víka zásuvek. Oficiální zpráva skupiny ČEZ pro západní Čechy ze dne 14. dubna 2010, nadepsaná ***Ve Strašicích nestrašil „poltergeist“, rodinu trápily bludné proudy***, podepsaná panem Ing. Martinem Sobotkou, mluvčím této skupiny ČEZ, a publikovaná ČTK, zůstává však i nadále oficiálním stanoviskem ČEZ. Přesto, že poté, co zpráva vyšla tiskem, pan Ing. Ivan Cimbolinec se od této zprávy distancoval. Na náš dotaz odpověděl, že text této zprávy neredigoval a svou vlastní zprávu o vysvětlení jevů ve strašickém domku má zatím jen on sám, a že zpráva ČTK, poškozují jeho jméno a jméno vysoké školy, kde je zaměstnán. Ohlašovanou podrobnou zprávu k dějům ve Strašicích pan Ing. Cimbolinec podle sdělení Ing. Martina Sobotky stáhl, vymazal ji z pevného disku a jiná zatím neexistuje. Pouze ze slovních projevů Ing. Cimbolince, například z projevu v místní strašické škole pořádaného 24 června správcem strašického muzea pro veřejnost lze soudit, že se své představy o výbojích na zásuvkách a o rušivé energii přicházející do strašického domku z elektrifikované kolejové trasy u Rokycan nevzdal. Není zvykem a není ani dobře možné reagovat na obsah přednášky zaměřené vzhledem k očekávanému většinou laickému publiku oponentním posudkem. Můžeme pouze konstatovat, že v přednášce jsme kromě neskrývané snahy najít za každou cenu důvody k odmítnutí nálezu policie nenašli nic, co by se principiálně lišilo od pokusu o vysvětlení strašického strašení uvedeného v textu předaném panem Ing. Sobotkou České tiskové kanceláři s odvoláním na zprávu Ing. I. Cimbolince. K tomu je třeba dodat, že žádná měření „rušivé energie“, v které se údajně mohly vyskytovat impulsy obsahující velmi vysoké frekvence zesílené ještě odrazy od míst, kde kovové vodovodní roury byly nahrazeny plastovými, pan Ing. Cimbolinec nedělal, ač pro posouzení jeho představ by byla taková měření klíčová. Digitální paměťový osciloskop, který mu k tomu chyběl, má mnoho pracovišť zabývajících se měřením vysokofrekvenčních přechodových jevů. Způsob měření není obtížné provádět tak, aby nebylo riziko, že se přístroj impulsem poškodí, jak se pan Ing. Cimbolinec o tom zmínil jako o vážné překážce. Představa o „rušivé energii“ zapalující zásuvky zůstala na úrovni nepodložených spekulací, které dokonce nebyly provázeny ani výpočty nebo aspoň přibližnými odhady. V žádném případě není ovšem taková energie potřebná pro vysvětlení neobvyklých jevů ve Strašicích.

Zatímco výše popsany iracionální způsob uvažování u technicky vzdělaných osob překvapí, u člověka zaměřeného apriorně iracionálně nelze očekávat jiný. Zřejmě nejnázorněji to předvedl redaktor Reflexu pan J. X. Doležal, PhD., když 15. března 2010 po uveřejnění druhé zprávy rokycanské policie nezapochyboval ani na chvíli, že je mylná, a oznámil na adresy všech

členů výboru Sisyfa, že časopis Reflex znovu „otvírá kauzu Strašice“. Po tiskové konferenci s Ing. Sobotkou a Ing. Cimbolincem konané 14. dubna v Plzni pak pan doktor přijal se zadostiučiněním spekulaci o výbojích v zásuvkách způsobovaných lokomotivami popojíždějícími po kolejích trati v Rokycanech, a rozeslal členům výboru Sisyfa maily s otázkou, kdy se manželům Mračkovým omluví za neoprávněné nařčení jejich syna.

Situace charakterizovaná velkou rozdílností názorů na příčinu jevů ve Strašicích odpovídá různým životním filozofiím a bylo nutné ji očekávat přesto, že skutečnost byla v tomto případě jednoznačná a velmi jednoduše vysvětlitelná. Kdyby si někdo vzal za úkol udělat studii o rozdílných přístupech k vysvětlení strašického strašení v informačním zmatku, který je obklopoval, byla by asi pro psychologa a sociologa velmi cenným výzkumným materiálem.

VII. Doslov

Případ poltergeista ve Strašicích je jedním z mála těch, který byl doveden do konce. Je řada jiných, které vyzněly do ztracena, nebo se v důsledku malé medializace o nich dozvědělo jen blízké okolí. Příkladem takového jen částečně uzavřeného řádění poltergeista byly hořící zásuvky v jednom z bytů ve slovenském Palarikovu. Strůjce se specializoval na opalování zásuvek a dosahoval výsledků ještě efektnějších, než poltergeist strašický. Je to možné posoudit podle dvou připojených fotografií. V Palarikovu se jevy s opálenými zásuvkami pozorovaly o dva roky dříve než ve Strašicích. V podezření byl dvanáctiletý hoch, nebyl však obviněn. Nelze vyloučit, že strašické zásuvkové artefakty vznikly ve snaze replikovat Palarikovské. Tato otázka zůstane asi nezodpovězená. Odpověď na ni není koneckonců příliš důležitá.

Obr. 1 Výstavka ohořelých zásuvek před domkem manželů Mračkových

Obr. 2 Ohořelá zásuvka v činžovním bytě v Palarikovu

VIII. Poděkování

Při zpracování tohoto článku jsme použili mnoho myšlenek z příspěvků na strašickém diskusním fóru a na dalších internetových stránkách některých novin a společností. Děkujeme tedy všem, kteří nám pomohli pochopit okolnosti a poznat skutečný průběh jevů, které v důsledku neobjektivního hodnocení v televizi i v tisku vedly k přehnaným závěrům o záhadných úkazech v domku manželů Mračkových.

Luděk Pekárek, Lukáš Jelínek